

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	40.- K
Félévre	20.- "
Negyedévre	10.- "
Egy hónapra	3.40 "
Egyes szám ára 12 fillér.	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Zápolya-utca 1. sz. Telefonosám: 2.

MEGJELENIK MINDENNAP, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELEVEL.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 247. szám.

Hétfő, október 29.

A háboru hirei.

A tegnapi estei Wolff-jelentés.

Berlin, október 29. A Wolff-iroda jelenti vasárnap estéről:

Flandriában élénk tűzérési tevékenység. Dixmuidennél és az Oise—Aisne esatornánál helyi harcok.

Keleten semmi különös.

A második és harmadik olasz hadsereg nyugat felé visszavonul. A hegységtől egészen a tengerig gyors iramban üldözzük. Eddig 100.000-nél több foglyot és 700-nál több ágyut számláltunk össze.

Angol tüzérség lövi a visszavonuló olasz gyalogságot.

Budapest, okt. 29. A Pesti Napló haditudósítója jelenti a sajtószállásról:

Vasárnap délig az elfogott olaszok száma elérte a 92 ezret.

Repülőink jelenti, hogy angol és francia tüzérség ágyúkkal lövi a visszavonuló olasz gyalogságot.

Az olasz vezérkar jelentése.

Budapest, okt. 29. A sajtószállásról közlik az olasz vezérkar 27-iki következő jelentését:

Miután az ellenség a Monte Canin a Judrio bejárói közötti határvonalon olasz területre lépett, kísérletet tett, hogy a völgy kijáróját elérje.

A Karszton az ellenség fokozta a nyomást. Brós lökéseket intézett ellenünk, amelyeket visszautasítottunk.

Buvárhajó sikerek.

Berlin, október 29. Az admirális jelenti:

Buvárhajóink a csatornában és az Északi tengeren újabb 18.500 bruttotonna ellenséges hajóteret elcsüszesztettek.

Légítámadás a Saar-vidéki német ipartelepek ellen.

Berlin, október 29. Huszonötödikére virradóra több ellenséges légi raj bombatámadást intézett a lottharingiai, luxenburgi és a Saar-vidéki ipartelepek ellen. Lübeckben öten meghaltak és négyen megsebesültek. Saarbrückenben egy halott és hat sebesült volt. Az ellenséges légi támadás katonai kárt nem okozott, anyagi kár jelentéktelen. Négy ellenséges repülőgépet leszállásra kényszerítettünk.

130.000 olasz fogoly.

Budapest, okt. 29. A Magyar Távirati Irodánk jelenti a sajtóhadiszállásról:

Az olasz foglyok száma 130.000-ra, a zsákmányolt ágyúk száma pedig 900-ra emelkedett.

Görzöt visszafoglaltuk.

Budapest, okt. 28. Hivatalos jelentés.

Csapatunk ma reggel visszafoglalták Görzöt.

A váron az ellenség egy éves uralma után — mint hosszú évszázadok óta — újból a mi loboink lengenek.

Az olaszok az Isonzón át visszavonultak.

A vezérkar főnöke.

Elfoglaltuk Cormonst. — A szövetséges csapatok Udine előtt állanak.

Budapest, okt. 29. A sajtóbizottság engedélyével közli a Távirati Iroda:

Below tábornok szövetséges hadosztályai az olaszokat Stagliements felé visszaözlésre kényszerítették.

Cormonst, mely Görztől 12 kilométernyire nyugatra fekszik olasz földön, elfoglaltuk.

A szövetséges csapatok Udine előtt állanak.

Megindult a karinthiai offenzívánk.

Budapest, okt. 29. A sajtóhadiszállásról jelenti:

Hó és vihar között előnyomuló csapatunk elfoglalták a Nagy-Pahl. Ezzel megindult offenzívánk a karinthiai arcvonalon is.

Offenzívánk eredménye tegnap estig.

Budapest, okt. 28. Esti jelentés.

A szövetségesek győzelme az olasz hadsereg felett mind nagyobb kihatású.

A foglyok száma meghaladja a 100.000-et. Az ágyúzsákmány elérte a hatszázat.

A vezérkar főnöke.

Offenzívánk hatása Olaszországban.

Angol és francia lapvélemények.

Luzern, okt. 29.

Egész Olaszországban a legvadabb rémbírek keringenek.

A Stefani-ügynökség félhivatalos kommunikében igyekszik megnyugtatni a közvéleményt.

A Corriere della Sera azt írja: „Magyar honvédek együtt harcolnak a porosz gránátosokkal a közös ügyért. Hol marad az entente?”

Elérkezett a végső ideje, hogy a szövetségesek támogassanak bennünket, Lehetetlen Olaszországot magára hagyni ezen rettenetes támadással szemben.

Luzern, okt. 29.

Az angol és francia sajtó leplezetlenül aggodalommal fogadja az Olaszországból érkező híreket.

Altalános a vélemény, hogy a központiak egy csapással akarják letérteni az entente egyik lényeges alkotórészét, ami ha sikerül, a többi szövetséges is alig folytathatja a háborút, még Amerika segítségével sem.

Pétervár védelme.

Bern, okt. 29. A párisi Tempsnek jelenti Pétervárról:

Sikowban Kerenszky hadügyminiszter és számos generális részvételével fontos tanácskozást tartottak, amelyen elfogadták Cseremisov tábornoknak Pétervár védelméről szóló javaslatát.

A javaslat szerint Pétervárt az ellenségnek három irányból — Reval, Hapsal és Bernan irányokból — várható támadása esetére megerősítik. Spigy megerősítik Finnország partjait.

Közös minisztertanács.

Budapest, okt. 29. A Magyar Tudósító jelenti:

Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével tegnap délután közös minisztertanács volt, amely délután 4 órától este 9 óráig tartott. A tanácskozások katonai, közlekedési és más közös kérdések körül forogtak.

Ma délelőtt az osztrák miniszterek több más kérdésben megbeszéléseket folytattak magyar kollégáikkal.

ol rendszerű
mindennemű
észeit jutá-

sömör, bőr-
régí sebek
tásu szer a
hócs.

rtalan. Kis té-
családi tégeiy
an 4 K hosz-
Készíti:
Nagykörös.

tó:
oirts Emil

használt, nem
műparafából,
mennységben
tánvétel 120
ekdugót 22 K
ak minta el-
arájánlatot.

lugógyára
ca 15.

ilok
róvá

ítjuk az
gelyeket,
Lokomo-
gépekért
ővebbet

vérek
esvár.

YOS ARÉRT
L" POLITI-
HIVATALA.

Hivatalos jelentések

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, október 28.

A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentést kaptuk a harcéri eseményekről:

Olasz harcér:

Isonzói arcvonalunkról tegnap lehullott egy két és fél év óta épp oly dicsőségesen mint aldozatteljesen folyt védelmi harcunk utolsó bilincse. Ugy a Karszt fensikón mint a görzi szakaszon támadásba mentünk át, az olaszok seholsem állottak helyt támadásunkkal szemben.

A déli szárnyon előcsapataink elfoglalták Monte Falkonit.

Gradiskától felfelé reggel 3 órakor Mocsári őrnagy a vitéz kőszegi 11. vadászszázalój élén az égő Isonzó-hídon átkelt a jobbpárra és elragadta az ellenségtől a Monte Fortint.

Görz várára reggel 7 órakor a károlyvárosi 96. ezred osztagát kitűzték lobogóikat. Az ellenség gyors üldözése közben a felszabadított várostól nyugatra átkeltünk az Isonzón és megmásztuk a Bonkhorai magaslatot.

A Bainsizza—Heiligengeist-i fensik, beleértve a Monte Kuekot, arcvonalunk mögött fekszik.

Cividale német kézben van. Féktelenül előrenyomulva, az ellenség minden ellenállását megtörve, szövetségeseink előtt megnyitott az utunk a veneciai síkságra. Az aostai hereg és Cappello tábornok megvert hadseregei eddig foglyokban 80.000 embert vesztek, a zsákmányolt ágyúk száma legalább hatszázra becsülendő.

Keleti harcér és Albánia:

Nincs jelentős esemény.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, október 28.

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati harcér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Flandriában az Iser lapály mentén különösen Diekdunál a tüztevékenység erősebb volt mint előzőleg. A Balnearde és Menin—Ypern-i ut között a tüztevékenység harc időközönként nagy hevességre fokozódott. Reggel az ellenség a Houthouster-erdőtől délnyugatra ismétellen támadott a szűk betörési helyen, anélkül, hogy nagyobb előnyöket ért volna el, mint az előző napon.

A német trónörökös hadserege: Az Ois—Aisne-csatorna mentén a tüztevékenység Zerancourtnál és Le Sattuauanál fokozódott. A Chemin des Dameson Filaínától keletre és Braietől északnyugatra délután a francia haderők mélyen tagozva törtek előre vonalaink ellen. Mindenütt véresen visszavertük őket.

A Champagneban Souain Tachura és Lemenninnál rohamcsapataink sikeres vállalkozásokat hajtottak végre. A Maas keleti partján a franciák erős tűz alatt tartották a Schonne-erdőben azokat az árkokat, amelyeket nemrég elfoglaltunk.

Keleti és macedon harcér:

Nem volt nagyobb hadi esemény.

Olasz harcér:

Az Isonzó mentén a közös támadások gyors lefolyása tegnap is teljesen sikerrel járt. Azokat az olasz haderőket, melyek hadosztályainkat megakarták akadályozni abban, hogy kijussanak a hegységekből, erőteljes lökéssel visszavetettük. Német csapatok este benyomultak Cividalleba, a síkság első városába. Az olaszok arcvonala egészen az Adria tengerig megmozgott. Csapataink az egész vonalon utánuk nyomultak. Görz városát, amelyért az Isonzó csatákban oly sok harc folyt, ma reggel osztrák-magyar hadosztályok elfoglalták. A foglyok száma 80.000-re, az ágyúk több mint 600-ra emelkedett.

Ludendorff.

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 3 órától este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnaponként, péntek délután 5-7 óráig.

HIREK

Uj hadikölcsön.

Aminő világos, hogy a végső diadal kiverekedéséig kell folytatnunk önvédelmi harcunkat, ha ellenségeink valami szerencsésebb fordulat reményében még továbbra is erőszakolják a küzdelmet, ép oly természetes, hogy hadseregünk készülttségére mindaddig áldoznunk kell, amíg csak ellenségeink vagy jobb belátásra nem jutnak, vagy végérvényesen le nem gyűrjük őket. Az újabb hadikölcsönök kibocsátására ez vitte szövetségeseinket s az a körülmény parancsolja ránk is, hogy most már a hetedik hadikölcsön lebonyolítására gondoljunk.

Minden reményünk és minden okunk megvan rá, hogy az új állami kibocsátás legteljesebb sikerében bizakodjunk. Reményeink alapja az a csodálatos áldozatkészség, melyet a magyar nemzet ennek az iszonyu küzdelemnek már három évet meghaladó tartama alatt állandóan tanúsított s amelyet hagyományos hazafiságán kívül az a tudat tart ében, hogy élet-halálharcunkat vivjük, melynek kockáján összeroppanásunk, vagy pedig nemzeti létünk új évezerre szóló szabad virágzása fordul meg. Okaink is ép ily szilárdak. Amikor minden fronton és épen most a bravuros olasz offenzívánkban a mi katonáink győzedelmeskednek és minden emberi számítás szerint eddig elért harci sikereinket, ellenségeink többé nem korrigálhatják a maguk javára, amikor itthon a háborus kereseti viszonyok s egy bőséges gazdasági esztendő jóvoltából valósággal felhalmozódott a pénz: akkor épen a háboru forduló pontján mi front mögöttiek csak nem fogunk ráülni a pénzünkre és szűkkeblűséggel katonáinkat az ellenség végleges megalázásától, magunkat pedig a békés és biztos nemzet jövő áldásaitól nem üthetjük el.

Azonban bármily jogos is bizakodásunk, nem szabad, hogy elbizakodottá tegyen bennünket. Mert e háboru kimenetele által mindent megnyerhetünk, vagy elveszhetünk, épen ezért a hetedik hadikölcsön minél sikeresebb lebonyolítása érdekében az egész nemzetnek egy emberként kell melléje állania és ugy a maga jegyzésével, mint másoknak tette sarkalásával mindent elkövetni, hogy a hadikölcsön eredménye eddigi áldozatainkhoz, fiaink hősiességéhez és nemzeti nagy céljainkhoz egyaránt méltó legyen.

— **Az alkalmatlanok jelentkezése.** A m. kir. honv. miniszter 21000. számú rendeletével a népfölkelő szemléken alkalmatlannak talált egyéneknek részbeni tényleges népfölkelői szolgálatra való igénybevétele iránt intézkedik. A város katonai ügyosztálya ezen miniszteri rendelet alapján felhívja a népfölkelői szemléken eddig alkalmatlannak talált egyéneket, hogy összeírás céljából az ügyosztálynál jelentkezzenek. És pedig jelentkezni tartoznak f. hó 29-én az 1891—1887. évfolyambeliek, 30-án az 1886—1878. évfolyambeliek, 31-én pedig az 1877—1868. évfolyamban születettek.

— **Népjóléti bizottság Nagybecskerek.** Dr. Steuer György főispán szombaton délután hivatalos helyiségébe értekezletet hívott egybe a város különböző foglalkozású polgáraiból, akik szép számban jelentek meg. Az értekezlet célja, egy népjóléti bizottság megalakítása volt. A főispán, az értekezletet megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a legmesszebbmenő támogatásban részesít minden polgárt, akinek ügyes-bajos dolgáról tudomást szerez. Különös gondoskodással akar lenni a vármegye székhelyére, Nagybecskerek városára és ennek a feladatnak sikeres megoldása végett hívta egybe az értekezletet. Kéri a főispán a megjelenteket, hogy ha valahol a lakosság közellátása, a közrend, köztisztaság és egyéb közügyekre nézve a hatósági intézkedések körül hiányokat, rendellenességeket tapasztalnak, ugy azo-

kat bizalommal hozzák neki tudomására, hogy sürgősen intézkedhessék. Dr. Várady Imre köszönetet mond dr. Steuer György főispánnak, a jóléti bizottság megalakításáért és reméli, hogy a jelenlevők egész odaadással fognak közreműködni polgártársaik érdekében. A bizottsági tagok közül ezután többen felszólaltak, majd dr. Steuer György főispán újból felkérte a jelen voltakat, hogy további észrevételeiket, javaslataikat, esetleg panaszait a két héten belül összehívandó legközelebbi értekezleten, szükség esetén azonnal, közvetlenül nála terjesszék elő és ezzel az értekezlet véget ért.

— **A boroshordók zár alá vétele és legmagasabb ára.** A városi hatóság közhirre teszi, hogy a boroshordók bejelentése, zár alá vétele és azok legmagasabb árának megállapítása tárgyában a m. kir. miniszteriumnak 3728—1917. M. E. számú rendelete értelmében mindazok, akik bor vagy szesz eltartására alkalmas fahordókat eladás céljából készítettek vagy ezután készítenek, továbbá azok, akik ilyen hordók eladásával üzletszerűleg vagy alkalmilag foglalkoznak, kötelesek hordókészleteiket azonnal bejelenteni. A bejelentéshez szükséges bejelentőlapok Mattanovich György városi aljegyző irodájában átvehetők, ahol az értekezlet bővebb felvilágosítást nyerhetnek.

Az alispán ur a boroshordókért követelhető legmagasabb árakat következőleg állapította meg:

Tölgyfából készült új hordóért: 200 liter őr-tartalomig literenkint 70 fillér, 200-tól 800 liter őr-tartalomig literenkint 60 fillér, 800 literen felüli őr-tartalmu hordóért literenkint 65 fillér.

Tölgyfából készült használt, jókarban lévő hordóért: 200 liter őr-tartalomig literenkint 50 fillér, 200-tól 800 liter őr-tartalomig literenkint 40 fillér, 800 literen felüli őr-tartalmu hordóért literenkint 45 fillér.

Nem tölgyfából készült új hordóért: 200 liter őr-tartalomig literenkint 30 fillér, 200-tól 800 liter őr-tartalomig literenkint 20 fillér, 800 literen felüli őr-tartalmu hordóért literenkint 25 fillér.

Nem tölgyfából készült használt, de jó állapotban lévő hordóért: 200 liter őr-tartalomig literenkint 20 fillér, 200-tól 800 liter őr-tartalomig literenkint 15 fillér, 800 literen felüli őr-tartalmu hordóért literenkint 18 fillér.

Használt hordók legmagasabb árából, amennyiben azok javítás nélkül nem használhatók s oly javításról van szó, melyet szakmabeli iparos által kell végeztetni, a javítási munkáért a vevő által fizetett összeg levonandó. Ez a levonás azonban a most megállapított legmagasabb ár felét túl nem lépheti.

— **A Steinitzer Géza cég ezutal értesíti a közönséget,** hogy megrendeléseket szénre, készlet hiányában a további intézkedésekig nem vehet fel.

— **Ítélet örleési tanusítvány meghamisítása ügyében.** Nagyikindai tudósítónk jelenti, hogy a nagyikindai királyi ügyészség Amucsin Milan 54 éves borbélymester és földmívelő napszámot azért, mert egy örleési tanusítványt 100 kg-ról 200 kg-ra hamisított és azt fel is használta, miáltal az államot megkárosította, egy hónapi fogházra mint főbüntetésre, valamint 1 évi hivatalvesztésre és politikai jogainak ugyanezen tartamra való felfüggesztésére ítélte. A feljelentést a Haditermény nagybecskereki kirendeltsége tette meg ismeretlen tettesek ellen és a tárgyalás folyamán a vádlott a bűncselekmény elkövetését tagadta. Dacára ennek, mégis elítélendő volt, mert 3 tanu bizonyította — közöttük egy malomtulajdonos, — hogy a meghamisított tanusítvánnyal nem száz, hanem 200 kg-ot őröltetett fel.

— **Köszönet.** Deutsch Zsigmondné 25 koronát, Franz J. L. és neje, Menezer Lipót és neje 10—10 koronát, egy nevét elhallgató hölgy több rendbeli ruhaneműt, Kónya Ferenc pedig 5 pár bocskort adományozott a Gyermekbarát-egylet részére. Az egylet vezetősége hálás köszönettel nyugtazza a jótékony adományokat.

— **Kilincsek felszerelése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara értesíti az értekezletet, hogy az igénybevett kapu — és ajtóveretek le- és a póteretek felszerelése körül követendő eljárásra vonatkozó tájékoztató a kamara titkári hivatalában megtekinthető. A kilincshivatal felkérésére a kamarának olyan megbízható iparosokat kell megnevezni, akik lakohelyükön vagy a vidéken a veretek le- és

udomására, hogy Várady Imre kö- rgy főispánok, áért és reméli, adással fognak rdekében. A bi- bben felszólal- őispán újból fel- ovábbi észrevéte- naszaikat a két gközelebbi érte- hal, közvetlenül z értekezlet vé-

vétele és leg- g közhírré teszi, e, zár alá vétele megállapítása tár- ak 3728—1917. ében mindazok, ra alkalmas fa- itettek vagy ez- akik ilyen hor- vagy alkal- hordókészletei- elentéshez szük- vich György vá- ehetők, ahol az tást nyerhetnek. kért követelhető öleg állapította

rt: 200 liter ür- ér, 200-tól 800 60 fillér, 800 li- kért literenkint

jókarban lévő g literenkint 50 omig literenkint rtalmu hordóért

rdóért: 260 liter ér, 200-tól 800 0 fillér, 800 lite- t literenkint 25

olt, de jó álla- er ürtartalomig 0 liter ürtartalo- literen felüli ür- 8 fillér.

arából, amely- m használhatók yet szakmabeli vitási munkáért vonandó. Ez a llapított legma- i.

nton értesíti a éseket szénre, intézkedésekig

meghamisítása ak jelenti, hogy g Anusim Mi- öldmivelő nap- tanusítványt és azt fel is megkárosította, intésre, vala- politikai jogai elfüggesztésére ény nagybecs- eg ismeretlen yamán a vád- tését tagadta. 5 volt, mert 3 egy malomtu- sitott tanusít- kg-ot örölte-

ondné 25 ko- nezer Lipót és vét elhallgató Kónya Fe- ományozott a z egylet vezo- zza a jótékony

temesvári ke- ti az érdekel- ou — és ajtó- észterelésé kö- tájékoztató a ttekinthető. A arának olyan nevezni, akik veretek le- és

a pótvettek felszerelésére vállalkoznának. Fel- hívja ezért a kamara azokat a szakmabeli iparosokat, akik erre a munkára vállalkoznak, hogy hajlandóságukat munkásaik (segéd, inas) számának közlése kapcsán haladéktalanul je- lensék be.

MODERN MOZI
TELEFONSZÁM 312 és 47.

Kedden, október hó 30-án 2 előadás.

A fekete pierotte.
Dráma 4 felvonásban. — Főszereplő:
Lotte Neumann.

Gyönyörű kísérő műsor.
Előadások: 5 és föl 9 órakor.
Elsőrangú cigányzenekar kíséret.

Helyárak. Mérsékelt: páholyülés 80 f. I hely 70 f. II. hely 60 f. III. hely 40 f.
Rendés: páholyülés 1:20 K. I. hely 1— K. II. hely 80 f. III. hely 50 f.

A KISVÁROS

Az ember.

Milyen különös is az ember, — mondom sokszor magamban, amint elnézem arcának kemény vagy szelid vonásait és fontoskodó szeméit, amikben mindig ég valami titok, valami bizalmatlan bánat vagy valami virradó öröm. Milyen különös is az ember, mondom magamban, amint felém közeledik valaki, akinek agyában egész biztosan valami gond-szu- rágódik s aki, mint egy rossz komédiás, hazug mosolyt enged az arcára s így kérde tőlem, mit csinálók? Mintha a válaszom érdekelné, mintha nem a saját bajának fájó zugása töl- tené be a lelkét, a fülét s mintha a szája szög- letén is nem bujkálna a letagadott gond, az elnémult kényszerült és mégis villogó bánat. Sokszor az az érzésem, hogy ezt a megmere- vült érzést fel kellene ráznom, meg kellene keresnem az eltakart bánat gyújtópontját: hadd szakadjanak reám friss kévékben az elnyomott érzés-sugarak, reám, az ember-testvérré, aki előtt el kell titkolni szívek lázongó viharát és el kell titkolni azt, hogy most a lélekben gyil- kos tüvel mély sebeket szur a fájdalom.

Szeretem a sima, az elegáns embereket, mert ügyeskedők, mert eleven érzéseket úgy villogtatnak és tüntetnek el előttem, mint cir- kuszi művész a színes golyókat. De a kisvá- ros utcáin többnyire csak az élet napszám- saival találkozom, hajlott hátú színelőekkel, a szívük ablakán messziről is beláthatás s meg- ismerheted benne a serényen munkálkodó, fúrge gondot, amint fúróval és vésővel ágyat készít magának e szívből. De az embertárs mosolygva közeledik felém, eljártssa előttem betanult, hazug szerepét, a szemébe nézek s ő lesüti szemét. Gondolkodom e különös jelen- ségen, egy percre nem értem a megszokott látványt s az ajkamat egy mélységesen őszinte kérdés ostromolja: miért, miért?

Nem tudom, miért alkotta a természet ha- zugnak az embert, én nem látok bele az al- kotás titkaiba, én nem merek gondolkodással közeledni oda, ahol halálos komolysággal végső okok merednek reám, én nem tudom, miért hordja magában minden ember a fájdalom előbb-utóbb gyilkoló méregcsöppeit? De sok- szor érzem, hogy az ember, ez a különösnek alkotott élőlény, minden szánalomra érdemes, mert aki most viruló arccal elindul, holnap már az elmulás kódéba vész s közben alig

mosolygott, de a szíve mindinkább megtelt könnyel s a szeme a sok könnyet nem tudta elsírni. Sokszor az a furcsa gondolat kering bennem, hogy az Istennek is van egy pohár- noka, egy szent Ganymédesz, aki arról gon- doskodik, hogy az emberi szív a könnyekből soha ki ne fogyjon és szorgos buzgalommal mindig újratölti szívünket a könnyek italával. Mások legyintenek a kezükkel és azt mondják: ez az ember sorsa e földön, és belenyugszanak ebbe az utszéli frázisba, amely, ha gondolko- dunk rajta, olyan szomorú, olyan fájdalmas, olyan kegyetlen, mint maga, a mindannyiunk halálos ítélete. Elmulni: igen, mégis értem, a gondolatom megszokta. De alig hogy utra kel- tem, meggyullad kezemben a saját szenvedé- sem fáklyája és utamon végig előre világít a sírómba, — mily csodálatos az ember, aki rab- szolgá-módrá némán hordja a fáklyát és már azt sem kérde többé: miért, miért?

Ezt az örök fájdalmat titkoljuk egymás előtt, ez az emberi bánat egészen a miénk, ezt mással megosztani nem akarjuk. A szemed- ben mosolygó boldogság, ha titkolod is, élénk, mint a mécses fúrge kis lángja. De ha bánat borong benne, szemed pillája leereszkedik, mint ahogy halottas szobában leszoktak eresztetni a re- cőnyt. És mégis hiába minden titkolódzás: az élet sápadt arcokra, erre a fehér lapra, éles tollal ráírja egész bánatodat, a finom ráncok- kat és a mély redőket ez a kegyetlen író toll huzta végig az arcodon. Akarsz más képet: te a fájdalom finom szerkezetű óraműve vagy és az arcod az óralap s ha a fájdalom nem dolgozik benne többé, az óramű megáll, nincs tovább . . .

Ismerem sok ember életét, sok ember só- haját, sok ember könnyes utját, kevés ember boldog óráját. Kit érdekel a mások szomorú- sága? Férfiak tépő gondja, kicsiny, csalódott életük? Nők romboló, vészes szerelme ki másnak a baja? Az életem csak az én éle- tem és a halálom, jaj, csak az én halálom, s te ember-testvérem, te hozzám idegen vagy, félttem tőled a bánatomat s eltakarom előtted a fájdalomamat, mint drága, csillogó kincset, amelyet a rabló keze tőlem elvenni akar. Szívembe, ebbe a mély kincsesbányába, nem is szabad belelátnod, a tekinteted elől lesü- töm a szememet.

Járok a kisváros utcáin s lesütött szemű emberekkel találkozom. S én igyekszem ne- vet adni e sok eltitkolt bánatnak. Apák égő fájdalma utra kel a messze Kárpátok felé s ott leborul egy elhagyott sírdombra; anyák elfojtott zokogását viszi magával az őszi szél a kanyargó Isonzó felé; hitvesek halk imája Istennek ajánlja a drága hős lelkét; és por- ladó szívek fölött ezer meg ezer bánatos em- lék lobog, mint örök kegyeleti lángok. Sőhaj, fájdalom, aggodalom, gyász: mind-mind messze tájakra vándorol, oltalmazni az élt, siratni a halottat. Szívek nyugalma, világok békéje, messze vagy-e még?

—odi.

SZINHÁZ, ZENE

Heti műsor.

- Okt. 29. Hétfő: Gólem. (Páros.)
- Okt. 30. Kedd: Névtelen asszony. (Páratlan.)
- Okt. 31. Szerda: Mánás Miska. (Páros.)
- Nov. 1. Csütörtök d. u.: János vitéz. (Mér- sékelt helyárak.)
- Nov. 1. Csütörtök este: Falu rossza. (Bér- letszünet.)
- Nov. 2. Péntek: Éva. (Páratlan)
- Nov. 3. Szombat: Éva. (Páros.)
- Nov. 4. Vasárnap d. u.: Mánás Miska. (Mér- sékelt helyárak.)
- Nov. 4. Vasárnap este: Éva. (Bérletszünet.)

Az előadások kezdete este fél 8 órakor.

Három előadás. Szombaton este a szintár- sulat másodszer mutatta be *Kövessy* Alber és *Virányi* Jenő dalművét a *Golem*-et és a közön-

ség ezuttal is igaz elismeréssel adózott az előadó színészeknek, akik közül különösen *Karácsonyi* Ilinek, *Tarnay* Bélának és *Kemény* Lajosnak és a zenekar pompás dirigálásáért *Bruckner* László igazgató-karnagnak volt része a sikerben.

Vasárnap délután a *Csárdás királynőt*, este pedig a *János vitéz* adták, mindkétszer zsu- folt házak előtt.

Jólesett hallanunk hosszú idők után a Ka- csóh Pongrác igaz magyar muzsikáját, amelyet a tegnapi előadás *Virág* Lajos mint János vitéz, *Faludi* Irénke mint Iluska, *Gyárfás* Ödön mint Bakó és *Karácsonyi* Ili mint fran- cia királykisasszony segítettek sikerre. A többi szereplők is jól voltak, a közönség sokat tap- sult.

IRODALOM

A Modern Könyvtár a magyar könyvkiadás- nak egyik legérdekesebb és legértékesebb gyű- teményes vállalata. Irodalmi és kulturális érté- keket nyújt, a haladás és a művészi fejlődés levegőjét árasztja magából. Szépirodalmi köte- lei között a magyar irodalmi számottevő al- kotásait találjuk, fordított regényei, elbeszélé- sei pedig díszei a modern világirodalomnak. De nemcsak a szépirodalom, a regény és az elbeszélés, a vers és szindarab, a tárca és a humoreszk talál bő képviselőre a vállalatban, hanem válogatott zenei műveken kívül komoly és uttörő irodalmi, művészeti s mindenkit kö- zelről érintő szociális és egyéb tanulmányok is, melyeket a művelt embernek jórészt ismer- nie kell Olesó pénzért — valóban fillérékért — lehet megszerezni a Modern Könyvtár minden füzetét. Az olvasni szerető közönség tehát csak önmagának tesz szolgálatot, ha a Modern Könyvtárból választ szórakoztató és komoly olvasmányt.

A Modern Könyvtár most ismét három köte- tet bocsátott ki, mind három magyar író válo- gatott alkotása. *Berkes Imre* egy nemes szövéssé, megkapó regénnyel szerepel e sorozatban. A regény egy néhány galiciai háborus nap alatt lejátszódott megkapó szerelmi történet körül fonódik. *Bülbül hadnagy* a címe s mély lirával, szívbemarkoló lélekfestéssel a tizenkilencéves katona fiatal lelkébe, szerelmi pszichológiájába enged bepillantást.

Lakatos László, aki a „*Tavaszi regény*“ megjelenése óta a regényírásban is jelentőssé tette a nevét, legszebb novelláit gyűjtötte össze *A Pók* címet viselő kötetben. A Meg- ejtő hangon írt, érdekes és művészi elbeszélés sorakoznak itt egymásra vonzó sorrend- ben s oly mély hatással, hogy e novellák ze- néje még sokáig ott muzsikál a lelkünkben olvasásuk után.

ifj. Gaál Mózes öt irodalmi értékű ritka kvalitásokkal teli nagy elbeszélése *Fata Mor- gana* címmel jelent meg. Bizonyára meglepe- tét is fog kelteni ez a nálunk szokatlan fel- készültséggel jelentkező fiatal talentum, aki olyan biztonsággal, annyi emberismerettel s ami a fő, oly megkapó érdekességgel festi kü- lönös embereinek különös életét, ahogy ezt nagy és kész írónál is ritkán találjuk meg.

Uj világ felé. Egyik napról a másikra Méray- Horváth új regényével népesedtek be a könyv- ársi kirakatok. Még mindenki emlékszik az Amerika Cézárja regénykompozíciójára, mely- nek német fordítása ép mostanában jelent meg. Most az amerikai business regény grandiózus ellendarbját irtameg: Európa regényét. A mai és a tegnapi európa minden szenvedelmé él, zihál, sistereg a hétszáz oldalon s forró láva módjára törnek ki gyűlölségek, elvakultságok, lelki, politikai és erkölcsi revolúciók. Méray- Horváth még a háboru előtt írta a monumen- tális regényt, de megjövendőlte benne nemcsak az európai összeütközést, az orosz forradal- mat s a német császári ház elleni nemzetközi szövetekezést, hanem a jövő Európa várható képét is. A regény izgalmas fordulatai, egy meg- kapó, emberi részleteiben is lebilincselőn ér- dekes szerelem bonyodalmas története körül fonódnak. Ára 8 korona.

513-917.

933-3.1

Árverési hirdetés.

Garabos községében 1917. évi november hó 9-én d. e. 9 órakor a körülbelül 670 holdnyi területen üzendő vadászati jog 1917 augusztus 1-től 1923 július végéig terjedő 6 évre bérbeadni fog. A bérösszeg minden év augusztus hó 1-én előre fizetendő. 10% óvadék 2400 K kikiáltási ár után az árverést megelőzőleg lefizetendő, azután a bérösszegnek megfelelőleg kiegészítendő. Zárt ajánlatok az árlejtés megkezdése előtt elfogadhatók.

A közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt naponként betekintheők.

Garabos, 1917 október hó 25-én.

Vihely Géza jegyző. Gottschall Miklós bíró.

1448-917.

936-1.1

Árverési hirdetés.

Ivánd községében 1917. évi november hó 4-én d. e. 9 órakor 3 db kiselezett sertés kan árverés útján a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett eladatik.

Ivánd, 1917 október hó 28.

Község előljárósága.

Pályázati hirdetés.

Nagyszentmiklós községében egy az adóügyekben és a községi könyviteli ügyekben teljesen jártas, lehetőleg okleveles egyén 8 korona napi díj mellett azonnal alkalmazást nyerhet. Ajánlatok a községi jegyzőhez intézendők. Nagyszentmiklós, 1917. évi október hó 25-én.

Fászel György, jegyző.

Tolvád község előljáróságától.

2135-1917. kig. sz

Árverési hirdetés.

Községünk 4 darab kiselezett tenyészkanját Tolvád községében 1917. évi november hó 5-én délelőtt 9 órakor tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett eladjuk.

Tolvád, 1917. évi október 24-én.

Tolvád község előljárósága.

Elemi vagy középiskolai alsó oszt.

tanulót

— magántanításra elfogad —

Szegfű Sándor

igazgató-tanító. 925

Lakik: Honvéd-u. óvodaépületben.

3-400 hold föld gőzekéveli szántásához egy kovácssegéd felvétetik. Möricz József Gyér, poste restante.

Vállalkozó szellemű

reprezentáló megjelenésű, székesfővárosi bankörökben kitűnő összeköttetésekkel rendelkező keresztény uriember, távol átlagos köznapiságtól, vagyonnal rendelkező ügyes, agilis egyén tartós szövetségét keresi önállósításának létesítéséhez. — Csak komoly reflektánsok irjanak „Erő és jellem” jellegre a kiadóba. 928.

Az alakulóban levő tisztviselők konyhájához egy oly takarékos, munkaképes, intelligens

gazdasszonyt

keresnek, aki a főzésben és nagyobb gazdaság vezetésében jártassággal bír.

Jelentkezők ajánlatukkal forduljanak Jankó Ágoston Torontál-vármegye alispánjához. 940.

Egy utazóbunda

szörme béléssel és egy szűr eladó. Ugyanott 4 db jökarban levő boroshordó is eladó. 937.

Bővebbet Merczi-utca 1. sz.

Nyomdásztanoncu

legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett fiu heti fizetéssel azonnal felvételik

lapunk nyomdájában.

Helybeli beszerzési források.**Biztosítási ügynökségek:**

Frans J. L. (Adria) Hunyadi-utca.
Hirtenstein Márk (Bécsi bizt.) Erzsébet-tér.
Magy.—Francica bizt. társ. József fng.-u.
Rigó István (Első M. Ált.) Szerb egyház épület.
Steinitzer Géza (Ass. Generali) Hunyadi-u.

Borbély és ledárm:

Ikity Duna, Hunyadi-utca.
Toll Mihály, Pénzügyipalota.

Butorgyár:

Bence A. és fia, Hunyadi-utca.

Cementgyár:

Ösv.Guttman Jakabné és fiai. Káltelek.

Ópókereskedők:

Kertész A., Iskolaépület.
Wilhelm Ferenc, Hunyadi-utca 2.

Divatruhák:

Boskovits S. J., Hunyadi-utca 8.
Bukovics István, Hunyadi-utca.
Mészik Imre, Pénzügyi palota.

Dobozgyár és műkönyvkötészet:

Schneider János, Aradai-utca.

Drogueria:

Malkuha Dezső, Hunyadi-utca.

Ékszerészek:

Mészik R. Övegye, Hunyadi-utca.
Schwáb Albert Hunyadi-utca.

Fényképés:

Kremser István, Gizella-part.

Férfiszabók:

Grünbaum Vilmos, Hunyadi-utca.
Kocsis R., Erzsébet-hídon túl, Ambrózy szappangyár épületében.

Fűszerkereskedő:

Blesz Ferenc, Megyeház-u. 2. Tarnai-féle ház.

Gépjavitó műhely:

Bürger és Grünwald, Temesvári-u.

Gőzfűrés:

Engel Sámuel, Eötvös-utca.
Kereskedelmi részv. társ. Eötvös-u.

Gyógyszertárak:

Kollarich Gábor, Melenczei-utca.
Vági Sándor, szerb egyházpalota.

Kávéház:

Sólyom György, Klub-kávéház.

Kézmű-, rövidárúüzlet:

Benó Testvérek, Hunyadi-utca.
Eisenstädter S. és társai, Hunyadi-utca.
Freund S. és fiai, Hunyadi-utca.
Stagelschmidt János, Hunyadi-utca.

Könyv-, zenemű- és papírkereskedés:

Aimásy Elek, Hunyadi-utca.
Mangold Lipót, Hunyadi-utca.

Könyvkötészet:

Schneider Lajos, Megyeház-utca (Pest-szállodával szemben).

Kőművesek:

Hoff N. és társai.

Lakatosműhely:

Engel Adám, Megyeház-utca.

Lisztkereskedés:

Özv. Klein Mórné, Hunyadi-u.

Női kalap- és kézmunkaüzlet:

Tolvay Józsefné, Hunyadi-utca.

Női kalap divatterem és előnyomda:

Szehr Mariska, Gizella-part. Kurländer-udvar.

Női kalap divatterem és kalapvasalás:

Andresz A. Főtér, Bauer-ház.

Ruhakereskedés:

Felsenstein Ferenc, Hunyadi-utca.

Sirkóraktár és szobrászterem:

Tunner Alajos, Szerbtemplom-utca.

Szállító-cég:

Perl Mór, szerb egyházpalota.

Szállodák:

Beneth nagyszálló, Ferenc József-tér.
Korona-szálloda, Erzsébet-tér.
„Pest városához” c. szálloda, Megyeház-u.

Szeszgyár:

Lukács és Társai, Káltelek.
Schwirllich Alajos, Aradai-utca.

Téglagyár:

Klein Bernát.

Temetkezési intézet:

Bence A. és Fia.

Tűzfűz., épületfakereskedés:

Annau örökösök, Korona-utca.
Kurländer Imre, Aradai-ut 1.
Kurländer Imre, Korona-utca.

Urldivatruhák:

Liptay Dezső, Hunyadi-utca.

Vaskereskedés:

Boleszny Antal, Hunyadi-utca.
Berényi Bódog, Hunyadi-utca.
Daun Gyula, Hunyadi-utca.

Vendéglő, étterem:

Kovács János, vasuti vendéglő.
Magyar Király sörcsarnok.
Marecin Jenő, Kaszinó-vendéglő.
Remsing Mátya, Otthon-sörcsarnok.
Tóth Lajos, a nagyhíd mellett.

Virágkereskedés és kertészet:

Oláh Gábor, Bajza-u.

Hirdetéseket

jutányos árréi közöl a

„Torontál”

pol. napilap kiadóhivatala